

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 14 вересня 2020 р.

м. Суми – 2020

1. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність права і держави; тенденції виникнення, розвитку, функціонування правових і державних явищ і процесів; система вихідних для всієї юридичної науки загальнотеоретичних категорій.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теорія держави.
2. Теорія права

Теорія держави і права як загальна, фундаментальна (базова), методологічна, світоглядна правнича наука та пропедевтична навчальна правова дисципліна вивчається студентами першого курсу протягом одного навчального року і має на меті оволодіння системою сучасних теоретичних знань про сутність права і держави; тенденції виникнення, розвитку, функціонування правових і державних явищ і процесів; систему вихідних для всієї юридичної науки загальнотеоретичних категорій.

В умовах становлення громадянського суспільства, побудови правової держави, утвердження принципів демократичного суспільства в Україні, удосконалення національного законодавства, реформування усіх сфер життєдіяльності українського суспільства великого значення набуває формування, розвиток і закріплення нового юридичного мислення, загальної і правової культури, в тому числі і високої професійної культури правника.

Вивчення загальних закономірностей виникнення, функціонування, розвитку державно-правової дійсності, які є предметом теорії держави і права, сприяє не тільки одержанню базових теоретичних правничих знань, а й надасть можливість прогнозувати подальший розвиток державно-правових явищ, використовувати розроблені теоретичні моделі в практиці державотворення України, формування і вдосконалення національної правової системи загалом і системи законодавства зокрема.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія держави і права» є формування у студентів когнітивної, соціокультурної, професійної компетентності; вироблення основ аналізу правових явищ; набуття та поглиблення знань про сутність держави і права, тенденції виникнення, розвитку та функціонування правових і державних явищ і процесів; оволодіння системою вихідних для всієї юридичної науки категорій і формування на цій основі вмінь і навичок юридичного тлумачення та застосування юридичних норм; формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія держави і права» є надати системне уявлення про юридичну науку, її риси та об'єкт

пізнання; розкрити сутність держави і права як минулого, так і сучасної держави соціально-демократичної орієнтації; отримати уявлення про загальні закономірності виникнення, функціонування та розвитку державно-правових явищ; сформувати понятійний апарат, що складається з вихідних для всієї юридичної науки категорій; надати загальне уявлення про окремі різновиди юридичної практики (правотворчість, правозастосовну та правоінтерпретаційну діяльність), а також сформувати необхідні навички цієї діяльності; ознайомити з типами правових систем світу та їх особливостями; сприяти формуванню високого рівня професійної культури майбутнього правника.

3. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

✓ *на понятійному рівні:* систему вихідних для всієї юридичної науки категорій;

на фундаментальному рівні: основні концепції та теорії, предметом дослідження яких є найбільш загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування правових і державних явищ і процесів;

✓ *на практично-творчому рівні:* види юридичної діяльності, їх особливості та стадії здійснення, а також правові процедури захисту прав і свобод людини;

вміти:

✓ *на репродуктивному рівні:* відтворювати зміст загальнотеоретичних категорій та основних положень концепцій і теорій, предметом дослідження яких є найбільш загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування правових і державних явищ і процесів;

✓ *на алгоритмічному рівні:* тлумачити та застосовувати положення чинного законодавства;

✓ *на евристичному рівні:* знаходити шляхи для розв'язання нетипових, нестандартних завдань, які виникають у процесі правороз'яснювальної та правозастосовної діяльності;

✓ *на творчому рівні:* здійснювати юридичну кваліфікацію правової поведінки суб'єктів та обґрунтовувати законність і доцільність правових рішень, що приймаються.

4. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	46
семінарські заняття / практичні	48
самостійна робота	142

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий нормативний
1,2	081 Право	1	нормативний
Тематика курсу			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ			
Тема 1. Предмет і метод теорії держави та права		2	9
Тема 2. Походження держави і права	2	2	7
Тема 3. Поняття та сутність держави	2	2	7
Тема 4. Форма держави	2	2	7
Тема 5. Держава в політичній системі суспільства	2	2	7
Тема 6. Механізм держави	2	2	7
Тема 7. Основні концепції держави	2	2	7
Тема 8. Права людини як підґрунтя системи права	2	2	7
РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ПРАВА			
Тема 9. Соціальні норми	2	2	9
Тема 10. Поняття права	4	4	5
Тема 11. Юридичні норми	2	2	9
Тема 12. Система права	2	2	9
Тема 13. Правотворчість і форми права	4	4	6
Тема 14. Правові відносини	4	4	6
Тема 15. Реалізація норм права	2	2	10
Тема 16. Юридичне тлумачення	4	2	8
Тема 17. Правова поведінка	4	4	6
Тема 18. Правове регулювання	2	2	9
Тема 19. Юридична відповідальність	2	4	7
	ЗАГ.:	46	48
5. Політика курсу			
<u>Письмові роботи:</u>			
Планується виконання здобувачами вищої освіти декількох видів письмових робіт: есе або рефератів з питань, винесених на самостійне вивчення, письмових тестових завдань (як виняток, оскільки тестові завдання переважно будуть виконуватися на платформі Moodle та засобами Google), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором здобувача вищої освіти).			
<u>Академічна доброчесність:</u>			
Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.			
<u>Відвідування занять</u>			
Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу.			

6. Рекомендована література

1. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. Київ: Ваїте, 2016. 392 с.
2. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. 2-е вид. перероб і доп. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 468 с.
3. Кучук А.М. Теорія держави і права. Частина 1. Теорія держави: навч.-метод. посіб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 112 с.
4. Орлова О.О., Кучук А.М., Мінченко О.В. Загальна теорія права: навч.-метод. посіб. Суми, 2020. 237 с.
5. Дворкін Р. Серйозний погляд на права: Пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 519с.
6. Кельзен Г. Чисте правознавство: 3 дод.: Проблема справедливості: Пер. з нім. Київ: Юніверс, 2004. 496 с.
7. Ллойд Д. Ідея права: Пер. с англ. Москва: Югона, 2000. 416 с.
8. Радбрух Г. Філософія права: Пер. з нім. Київ: Тандем, 2006. 332 с.
9. Фуллер Лон Л. Мораль права: Пер. з англ. Київ: Сфера, 1999. 232 с.
10. Харт Х. Л. А. Концепція права: Пер. з англ. Київ: Сфера, 1998. 236 с.

Викладач _____

доцент А.М. Кучук